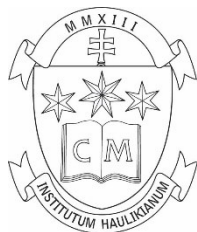

Haulikov Inštitút Trnava

a

Moravsko – slezská křesťanská akademie Brno

Životnými cestami Jána Palárika Raková

Zasadzovať sa za spoločné dobro

Zborník z vedeckej konferencie
Trenčín, 20.októbra 2018

Ivona Matúšová pre Haulikov inštitút,
Elektronická publikácia
Trnava 2019

ISBN 978-80-89979-08-0

Vedecký výbor:

- prof. Mgr. art. Božidara Turzonovová, Ph. D.
- doc. dr. Jan Popelka, CSc.
- doc. ThLic. Mgr. Pavol Zemko, Th. D., Ph. D. h. c., EMBA, LL. M., O.C.H. – associate professor

Organizačný výbor:

- PhDr. PaedDr. Martin Klement, Ph. D. h. c., MBA, LL. M.
- PhDr. Mária Marková, PhD
- Bc. Ivona Matúšová, MBA, O.C.H.
- Mgr. Jarmila Šturdíková
- Mgr. Monika Šturdíková
- Mgr. Vladimír Žák

Moderátori konferencie:

- Alojz Matúš
- Ľubica Štefunková

Program konferencie:

Privítanie: Bc. Ivona Matúšová, MBA, O.C.H. –
podpredsedníčka Haulikovho inštitútu v Trnave

Prednášky:

1. *Záhrebský biskup Alexander Alagovič:* doc. ThLic. Mgr. Pavol Zemko, Th. D., Ph. D. h. c., EMBA, LL. M., O.C.H. – associate profesor – Haulikov inštitút Trnava + MSKA Brno + VŠZaSP sv. Alžbety Bratislava Detašované pracovisko bl. Ladislava Batthyány – Strattmanna Dunajská Streda
2. *Bošácky farár Ladislav Alagovič, dekan:* PhDr. PaedDr. Martin Klement, Ph. D. h. c., MBA, LL. M.

Záver: Bc. Ivona Matúšová, MBA, O.C.H. - podpredsedníčka
Haulikovho inštitútu v Trnave

Zostavovateľ zborníka:

- doc. ThLic. Mgr. Pavol Zemko, Th. D., Ph. D. h. c., EMBA, LL. M., O.C.H. – associate professor

Recenzent zborníka z konferencie:

- PhDr. Mária Marková, PhD

Technická spolupráca na zborníku:

- Bc. Ivona Matúšová, MBA, O.C.H.

Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Motto

Nato, aby sa ľudia stali svätými, nemusia byť biskupmi, kňazmi, rehoľníkmi či rehoľnicami. Veľakrát máme pokušenie myslieť si, že svätosť je rezervovaná len tým, ktorí majú možnosť držať si odstup od bežných zamestnaní, aby venovali veľa času modlitbe. Nie je to tak. Všetci sme povolaní byť svätými tak, že budeme žiť s láskou a ponúkať vlastné svedectvo v zamestnaniach všedného dňa, tam, kde sa každý nachádza. Si zasvätená alebo zasvätený? Buď svätý(á) tak, že s radosťou prežívaš tvoje zasvätenie. Žiješ v manželstve? Buď svätý(á) tak, že miluješ a staráš sa o svojho manžela a o svoju manželku, ako Kristus o Cirkev. Si robotník? Buď svätý tak, že poctivo a kompetentne konáš svoju prácu v službe bratom. Si rodič alebo starý rodič? Buď svätý tak, že trpezlivo učíš deti nasledovať Ježiša. Máš autoritu? Buď svätý tak, že sa zasadzuješ za spoločné dobro a vzdávaš sa osobných záujmov.

Nech milosť tvojho krstu prinesie ovocie na ceste k svätosti. Nechaj, aby všetko bolo otvorené Bohu, a preto si vyber jeho; vyberaj si Boha znova a znova. Nestrať nádej, pretože máš silu Ducha, aby to bolo možné, a svätosť je v podstate ovocím Ducha Svätého v tvojom živote (porov. Gal 5, 22 – 23). Keď cítiš pokušenie zaplietť sa do svojej slabosti, zdvihni oči k Ukrižovanému a povedz mu: „Pane, ja som úbožiak, ale ty môžeš urobiť zázrak a spraviť ma trochu lepším.“ V Cirkvi svätej a tvorenej hriešnikmi nájdeš všetko, čo potrebuješ na rast k svätosti. Pán ju naplnil darmi – Slovom, sviatosťami, svätými, životom spoločenstiev, svedectvom svojich svätých, a rôznorodou krásou, ktorá vychádza z Pánovej lásky, „ako mladuchu, okrášlenú skvostmi“ (Iz 61, 10).

Táto svätosť, ku ktorej ťa Pán volá, bude vzrastať malými gestami. Napríklad: pani sa vyberie na trh na nákupy, stretne susedu, dá sa s ňou do reči, a začnú kritizovať. Ale táto žena si vo svojom vnútri povie: „Nie, nebudem hovoriť zle o nikom.“ To je krok ku

svätosti. Potom, doma, sa jej syn chce s ňou rozprávať o svojich fantáziách a ona, aj keď je unavená, sadne si k nemu a s láskou a trpezlivosťou počúva. To je ďalšia obeta, ktorá posväcuje. Potom prežije okamih úzkosti, ale spomenie si na lásku Panny Márie, vezme ruženec a modlí sa s vierou. To je ďalšia cesta k svätosti. Napokon ide po ulici, stretne chudobného a zastaví sa pri ňom, a s láskou sa s ním pohovára. To je ďalší krok vpred.

Niekedy život prinesie veľké výzvy, a ich prostredníctvom nás Pán pozýva k novým obráteniam, ktoré umožňujú, aby sa jeho milosť lepšie prejavila v našej existencii, „aby sme mali účasť na jeho svätosti“ (Hebr 12, 10). Inokedy ide len o to, aby sme našli dokonalejšiu formu žitia toho, čo už robíme: „Sú inšpirácie, ktoré vedú len k neobyčajnej dokonalosti obyčajných životných činností.“¹⁵ Keď bol kardinál François-Xavier Nguyễn Van Thuân vo väzení, prestal sa trápiť nad tým, či ho prepustia. Jeho rozhodnutie bolo „žiť prítomný okamih a naplňovať ho láskou“; a spôsob, ktorým sa to uskutočňovalo, bol nasledujúci: „Využívam príležitosti, ktoré sa vyskytnú každý deň, na uskutočnenie obyčajných činností neobyčajným spôsobom.“

Tak, pod vedením Božej milosti, mnohými gestami tvoríme túto podobu svätosti, ktorú Boh vysníval, avšak nie ako sebestačné bytosti, ale „ako dobrí správcovia mnohotvárnej Božej milosti“ (1 Pt 4, 10). Dobré učia biskupi Nového Zélandu, že je možné milovať bezpodmienečnou láskou Pána, pretože Vzkriesený zdieľa svoj mocný život s našimi krehkými životmi: „Jeho láska nemá hraníc, a keď ju raz daroval, nikdy ju nevzal späť. Bola bezpodmienečná a zostala verná. Milovať takto nie je ľahké, pretože sme mnohokrát veľmi slabí. Avšak práve preto, aby sme mohli milovať tak ako nás miloval Kristus,

zdieľa Kristus svoj vzkriesený život s nami. Týmto spôsobom náš život ukazuje jeho silu v akcii, aj uprostred ľudskej slabosti.“¹

2

¹ FRANTIŠEK. 2018. Gaudete et exsultate, 14 – 18. In: *Pápežské dokumenty, 102.zvázok*. Trnava: Spolok sv. Vojtecha – Vojtech, spol. s r. o., 2018, 83 s. ISBN 978 – 80 – 8161 – 250 – 3.

² <http://www.cirkevnihistorie.estranky.cz/clanky/vatikan/znak-svateho-otce-frantiska--popis-a-symboly.html>

ZÁHREBSKÝ BISKUP ALEXANDER ALAGOVICH³

Pavol Zemko

Moje prvé stretnutie s Mons. dr. Alexandrom Alagovičom (1760 – 1837), záhrebským biskupom (1829 – 1837) bolo na seminári o *Slovenskej katolíckej kazateľskej literatúre*, kde ma na neho upozornil nezabudnuteľný spišský Trnavčan Dr.h.c. PhDr. Hadrián Radváni.⁴ Čo som aj použil vo svojej publikácii.⁵ Mons. Alagovič – Bernolákovec - tak v dejinách homiletiky patrí do štvrtej z ôsmych etáp.

Druhý krát som sa s Mons. Alagovičom stretol po inšpiráciách a štúdiách v súvislosti s arcibiskupom a kardinálom Jurajom Haulikom, jeho nástupcom na biskupskom stolci v Záhrebe a našim *Haulikovým inštitútom*. V záhrebskej Katedrále Nanebovzatia Panny Márie, sv. Štefana a sv. Ladislava sú ich hroby v ľavej bočnej lodi v tesnej blízkosti kaplnky sv. záhrebského biskupa; v katedrále sú

³Porov.

https://cs.wikisource.org/wiki/Ott%C5%AFv_slovn%C3%ADk_nau%C4%8Dn%C3%BD/Alagovi%C4%87

⁴ Porov. HLADKÝ, J. – KRASNOVSKÁ, E. 2006. *Slovenská kazateľská tvorba 19.storočia v dejinných súvislostiach a v spoločenskom kontexte obdobia. Materiály z vedeckej konferencie (Trnava 12. – 14.septembra 2005)*. Trnava: Spolok sv. Vojtecha v spolupráci s Katedrou slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, 2006, 356 s. ISBN 978 – 80 – 7162 – 638 – 1.

⁵ Porov. ZEMKO, P. 2009. *Radlinského hlásanie Božieho slova*. Banská Bystrica: Polygrafia Gutenberg, 2009, 119 s. ISBN 978 – 80 – 969886 – 2 – 4.

dnes aj relikvie bl. Alojza Stepinaca, ďalšieho záhrebského arcibiskupa – kardinála, mučeníka z novodobých čias komunistickej totality 20.storočia.

A tretie stretnutie bolo s biskupom Alagovičom 6.júla 2016 tu u vás pri odhaľovaní pamätnej busty predsedom Matice slovenskej, trnavským arcibiskupom, ordinárom Ozbroyených síl a ozbrojených zborov SR, ako i predsedom Trnavského samosprávneho kraja,⁶ kde som si nevzal okuliare a váš pán farár mi povedal, aby som išiel čítať evanjelium. Veru hneď pri prvých slovách som si uvedomil, že som to nemal risknúť, lebo všetko som mal rozliate a zahmlené, no modlil som sa, aby som to nejako len dočítal a či si domyslel – čím som dúfam, nepokazil onú slávnosť a že si to nikto ani len nevšimol na zázname. A preto sa k tomu nie len kajúčne a dobrovoľne priznávam a teraz vyznávam – ako hovorí jeden môj starší spolubrat. A tak vlastne dnes mám takzvaný reparát na Alagoviča som si v súvislosti s dnešnou slávnosťou posvietil, za čo vám ďakujem!

V tejto súvislosti by som vám rád predložil svoju teóriu ohľadom ojedinelých krstných mien ako sú: *Alexander, Anatólia, Cyprián, Gál, Izidor, Leonard, Olympia, Severín, Teofil, Telesfor*,⁷ *Valerián, Vita* – predstavujú svätcov, podľa ktorých rodičia dávali deťom mená tak, ako sú zapísané v katolíckom kalendári. Napríklad dnes, 9.septembra, máme v liturgickom kalendári mená: sv. *Peter Klaver*, sv. *Gorgonius z Ríma*, sv. *Hyacinta, Alexander a Tibor*; sv. *Valentiniano z Coire*; sv. *Ciarano*; bl. *Desiderio Laval*; bl. *Juraj Douglas*; bl. *František Garate*; bl. *Pierre Bonhomme*; bl. *Mária od Vzkrieseného, Mária della Colonna a Clemenza od Najsv. Trojice*; bl. *José Ramón Flores Beltrán*; bl. *Eutímia (Emma) Üffing*; bl. *Mária Toribia (Maria della Cabeza)*; bl. *Ján Desiderio Laval*.⁸ V niektorých krajoch sú známe, no mnohé sú v našich krajoch ojedinelé. Meno sv. Alexandra patrí

⁶ Porov. <http://www.abu.sk/archiv/spravy/v-malzeniciach-odhalili-bustu-vyznamnemu-rodakovi-alagovicovi>

⁷ Porov. ZEMKO, P. 2017. *Strážmajster Telesfor Zemko*. Trnava: Ivona Matúšová, 2017, 20 s. ISBN 978 80 89413 – 79 – 9.

⁸ Porov. <http://www.santiebeati.it/09/09/>

v dejinách Katolíckej cirkvi k pápežovi (107 – 115) sv. Alexandrovi.⁹ sv. biskupovi Alexandrovi z Alexandrie (+328),¹⁰ ako i biskupovi Pávie v Taliansku sv. Alexandrovi Saulimu (1534 – 1593)¹¹ A význam mena z gréčtiny sa vykladá ako *obranca ľudí* – myslím že Mons. Alagovič takým podľa životopisu aj bol.¹² Pre svoj ľud napísal a v roku 1831 vydal v Záhrebe *Čítania a evanjeliá na všetky nedele a sviatky*.¹³

⁹ Porov. <https://www.zivotopisysvatych.sk/alexander-i-papez/>

¹⁰ Porov. <https://www.zivotopisysvatych.sk/alexander-z-alexandrie/>

¹¹ Porov. <https://www.zivotopisysvatych.sk/alexander-sauli-biskup/>

¹² Porov. http://constantinesletters.ukf.sk/images/issues/2013_v6/CL_v6_iss6_140to160.pdf

Porov. <http://www.freepub.cz/2016/slovanska-vzajomnost-iii-diel/>

Porov. <http://www.krajskakniznicanitra.sk/files/kalendarvyroci/kalendarvyroci2015.pdf>

Porov.

https://cs.wikisource.org/wiki/Ott%C5%AFv_slovn%C3%ADk_nau%C4%8Dn%C3%BD/Alagovi%C4%87

¹³ Porov.

https://books.google.sk/books?id=aNnnWCEtDGoC&pg=PA14&lpg=PA14&dq=Alexander+Alagovi%C4%8D&source=bl&ots=NuMvadCd_P&sig=H3KmyCQQ2UKUIDfQBmq-A_zBGnw&hl=sk&sa=X&ved=0ahUKEwjW7a6RrMfVAhWCvRQKHxm6D1w4PBDoAQgvMAI#v=onepage&q=Alexander%20Alagovi%C4%8D&f=false

Fr. Ch. Alexander Ollagovič,

biskup v Zagrebu,

nov. Matějovice (dne. Vítkov) 1760, vyz. 1784, bisk. 1829,

† 8/III. 1837;

rektor prešpursk. sem., 1789 farář Močurok, prof. bibl. a Vítko,
farář v Jolantě a v Prešpurku, 1800 obřadov. kanonik,
1809 ředitel sem. budapešť, 1822 vel. prepošt v Zagrebu;

Vydal vraz křesťanů slovenských „obdobitelství knížku“
v ohledě školního jako i u moravských Slováků velmi oblíbení.

Slovenské proměny vyznívají ho jako mečena a podporovatele Společ. milos. čes. a liter. slovenských.

Jako biskup pracoval velmi blahodárně a krácel ve slepých svého předchůdce
slovenského biskupa Vrhovance.

l. 1834 koupil opuštěnou jáseň. kolej u Břege a mal. dom. sirotčinec. Jeho zaslouhou
opraven i ~~starý~~ opuštěný kostel sv. Lovreasa.

Velké jsou i jeho zaslouhy na hravské hudbě.

V poslední vůli zanechal pro Zagreb. u Břegeho sirotčince 60.000 zl.

P. Edmund Ondříček,

z řádu Bixaristů,

prefekt vojenské Akademie ve Václavě,

člen společnosti, přítel nauk, obřadný učitel a spisovatel,

nov. Bruntál (dne.) 1784, vyz. 1808, † 27/vi. 1837;

mimo slovohláskové záležitosti a literatury znal se též ve vědách. přírodních.

Rovnako tak v čase nedostatku literatúry sa o svojich veriacich postaral aj prvý kátlovský farár vdp. Jozef Horth, ¹⁴ ktorý zase zoradil

¹⁴ Narodil sa 3. februára 1786 v Klčovanoch. Gymnaziálne štúdiá absolvoval v Komárne a v Trnave. Po ukončení teologických štúdií bol 1.septembra 1810 vysvätený za kňaza. Kaplánoval v Modre, Ompitále (Doľany) a v Hlohovci. Keď bola ustanovená nová fara v Kátlovciach, dovtedy filiálka Dechtíc, za prvého farára vymenovali Jozefa Hortha. Ako 76 ročný odišiel na odpočinok do Trnavy. Zomrel vo svojom rodisku 8.septembra 1876. Kňazom bol 66 rokov. In: <http://www.boleraz.eu/slavni-rodaci.html>. V čase kátlovského pôsobenia bol členom Výboru SSV v Trnave. In: <http://www.schematizmus.estranky.sk/clanky/najdlhsie.html>

čítania na pôstne obdobie a v roku 1840 ich vydal v Skalici tlačou *U Františka X. Škarnicla a Sinuv* pod názvom *Ewangelia a Listy, na každí Deň štiricat' Dňov svatého Póstu viznačené a zrídené*.¹⁵

Publikácia má stodeväťdesiat číslovaných strán a začína Popolcovou stredou a končí na Veľkú sobotu. Autor k čítaniam a evanjeliám na každý deň pôstneho obdobia pridáva aj čítania a evanjeliá na suché dni alebo kántrové dni *podla Porádku Missála Rímskeho od sw. rímskych Otcow potvrdeného. K Úžitku a Pořešeňú katolíckých Kresťanow Národu Slowenského na Swetlo widané*:

- na stredu, piatok a sobotu pred Štvrtou adventnou nedeľou
- na stredu, piatok a sobotu pred slávnosťou Najsvätejšej Trojice
- na stredu, piatok a sobotu pred sv. Mikulášom
- na deň Najsvätejšieho mena Božieho
- na deň najslávnejšieho mena Panny Márie
- na deň sv. Leopolda, vyznavača
- na odpustky pri vzbudení viery, nádeje a lásky

K tomu pridáva *modlitby* za:

- svornosť kresťanských kniežat
- vykorenenie bludov vo viere
- vyvýšenie svätej Matky Cirkvi

Ako i na záver *chyby* – na jednej celej strane – *spôsobené tlačou*.

Podstatu celého diela sám autor vdp. Jozef Horth podrobne vysvetľuje v *Úvode* k svojej publikácii, ktorú začína *mottom* – tromi citátmi zo Svätého písma: *Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť a tak vojsť do svojej slávy? (Lk 24, 26) A v nikom inom niet spásy, lebo niet pod nehom iného mena daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení (Lk 4,12). A myslím, že utrpenia tohto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť (Rim 8,*

¹⁵ Porov. HORTH, J. 1840. *Ewangelia a Listy na každí Deň štiricat' Dňow swatého Póstu wiznačené a zrídené*. Skalica: U Františka X. Škarnicla a synov, 1840, 190 s.

18). Zhodu s originálmi textov potvrdil trnavský generálny vikár Vojtech Bartakovics 4.januára 1839.

Jozef Horth po oznámení textov Svätého písma spomína, že najhlavnejšími čnosťami našich nepriateľov sú: svet, telo a diabol. Proti nim musíme ako Kristovi vojaci bojovať a byť silní ako nedobytné silné bašty a pevnosti, ktoré k tomu potrebujú patričnú výzbroj. Ňou je Sväté písmo a z neho konkrétne slová sv. Pavla: *Pri všetkom si vezmite štít viery, ktorým môžete uhasiť všetky ohnivé šípy zloducha! A zoberte si aj prilbu spásy a meč Ducha, ktorým je Božie slovo (Ef 6, 16 - 17)*. Pre naše spasenie v Božom kráľovstve je potrebné zachovávať Božie prikázania, k čomu potrebujeme aj *zrkadlo* a ním je voči nám veľké Božie milosrdenstvo, ktoré nám prejavuje Pán Boh tým, že nám poslal Pána Ježiša, ktorý *zomrel za všetkých, aby aj tí, čo žijú, už nežili pre seba, ale pre toho, ktorý za nich zomrel a vstal z mŕtvych (2 Kor 5, 15)*. A preto sa od nás vo svätom pôste očakáva, aby sme prijali všetky pravidlá usilovali sa chodiť po cestách čností. Jozef Horth si pochvaľuje chvályhodný slovenský kresťanský zvyk chodiť sa modliť v pôste ku krížom a pripomínať si prehorké umučenie Ježiša Krista a tak sa chrániť hriechu. Kiež sa táto publikácia, želá si Horth, stane prameňom, *gruntom* a povzbudením, že by sa práve táto pobožnosť rozšírila k horlivosti kresťanského ľudu. A aby sa ešte viac rozmnožila a hlbšie zakorenila v ľudských srdciach. K čomu nech prispejú i *kázne* kňazov v nedele a vo sviatok cez rok, aby ľudia uskutočňovali svoje predsavzatia, dobré príklady a podobenstvá. Pretože *teraz sa radujem v utrpeniach pre vás a na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev (Kol 1, 24)*. Jozef Horth svoj úvod označený latinskými číslami strán III. – IX. končí slovami: *Berte sebe a zhromážďujte s tichoto pochádzajúce Úžitki k Potešeňú v Zármutkoch, k Posilneňú w Krížoch, k Prevýšeňú Pokušení a k dušnému Spaseňú welmi prospešné.*

Na našom Slovensku máme veľa chorvátskych priezvisk, vrátane toho dnešného: *Alagovič* – ja sám osobne poznám tieto: *Adamkovič, Adamovič, Banič, Bubnič, Bartakovič, Bartovič, Benedikovič, Boledovič, Čapkovič, Demovič, Dovičič, Fančovič, Gostič, Hlavatovič, Holovič, Jakubáč, Janič, Jančovič, Jankovič, Jurčovič, Kajanovič, Kolarovič, Kolenič, Kovačič, Krajčovič, Kubovič, Lackovič, Lukačovič, Lukančič, Markovič, Masarovič, Martinovič, Martinkovič, Matuškovič, Mihalovič, Minarovič, Otajovič, Vadovič, Vagovič, Valovič, Valentovič, Radivojevič, Rožič, Šimončič, Urbanovič, Viskupič.*

Z čoho usudzujem, že sme spolu veľmi spojení odchodom Chorvátov sem k nám a potom i naspäť do vlasti – ako sa to vlastne stalo i u Alagoviča.¹⁶

¹⁶ Porov. GERINEC, A. – MARTINKOVIČ, Š. 2013. *Malženice 1113 – 2013*. Malženice, Martin: Obec Malženice a Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2013, 292 s. ISBN 978 – 80 – 8115 – 133 – 0.

Porov. DEŽELIČ, G. – SZABO, A. – BIONDIČ, I. – MOSER, J. 2013. *Hrvatsko – slovački crkveni dostojanstvenici*. Zagreb: Matica slovačka, 2013, 159 s. ISBN 978 – 953 – 98951 – 8 – 10.

Porov. KUČERA, M. 2013. *Slováci a Chorváti. Historické a kultúrne vzťahy*. Bratislava: Post Scriptum, 2013, 238 s. ISBN 978 – 80 – 89567 – 19 – 5.

Porov. VUKASOVIČ, A. 2008. *Prinos I građenjumostova Hrvatsko – Slovačkoga prijateljstva. Príspevok budovanju mostov chorvátsko – slovenského priateľstva*. Zagreb – Záhreb: Društvo Hrvatsko – slovačkoga prijateljstva – Spoločnosť chorvátsko – slovenského priateľstva, 2008, 218 s. ISBN 978 – 953 – 97153 – 4 – 0.

Literatúra a použité informačné zdroje

1. DEŽELIČ, G. – SZABO, A. – BIONDIĆ, I. – MOSER, J. 2013. Hrvatsko – slovački crkveni dostojanstvenici. Zagreb: Matica slovačka, 2013, 159 s. ISBN 978 – 953 – 98951 – 8 – 10.
2. GERINEC, A. – MARTINKOVIČ, Š. 2013. *Malženice 1113 – 2013*. Malženice, Martin: Obec Malženice a Vydavateľstvo Matice slovenskej, 2013, 292 s. ISBN 978 – 80 – 8115 – 133 – 0.
3. HLADKÝ, J. – KRASNOVSKÁ, E. 2006. *Slovenská kazateľská tvorba 19.storočia v dejinných súvislostiach a v spoločenskom kontexte obdobia. Materiály z vedeckej konferencie (Trnava 12. – 14.septembra 2005)*. Trnava: Spolok sv. Vojtecha v spolupráci s Katedrou slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, 2006, 356 s. ISBN 978 – 80 – 7162 – 638 – 1.
4. HORTH, J. 1840. *Ewangelia a Listi na každý Deň štiricat Dňow swatého Póstu wiznačené a zrídené*. Skalica: U Františka X. Škarnycla a synov, 1840, 190 s.
5. KUČERA, M. 2013. *Slováci a Chorváti. Historické a kultúrne vzťahy*. Bratislava: Post Scriptum, 2013, 238 s. ISBN 978 – 80 – 89567 – 19 –
6. VUKASOVIĆ, A. 2008. *Prinos I građenjumostova Hrvatsko – Slovačkoga prijateljstva. Príspevok budovaniu mostov chorvátsko – slovenského priateľstva*. Zagreb – Záhreb: Društvo Hrvatsko – slovačkoga prijateljstva – Spoločnosť chorvátsko – slovenského priateľstva, 2008, 218 s. ISBN 978 – 953 – 97153 – 4 – 0.
7. ZEMKO, P. 2009. *Radlinského hlásanie Božieho slova*. Banská Bystrica: Polygrafia Gutenberg, 2009, 119 s. ISBN 978 – 80 – 969886 – 2 – 4.

8. ZEMKO, P. 2017. *Strážmajster Telesfor Zemko*. Trnava: Ivona Matúšová, 2017, 20 s. ISBN 978 80 89413 – 79 – 9.

Kontaktné údaje

doc. ThLic. Mgr. Pavol Zemko, Th. D., Ph.D.h.c., EMBA,
LL. M, O.C.H. – assoc. prof.

VŠZaSP sv. Alžbety Bratislava

Detašované pracovisko bl. Ladislava Batthyány – Strattmanna
Dunajská Streda

Korzo Bélu Bartóka 36

929 01 Dunajská Streda

a

Moravsko – slezská křesťanská akademie

Smetanova 756/14

602 00 Brno

a

Haulikov inštitút

Tehelná 6/B

917 01 Trnava

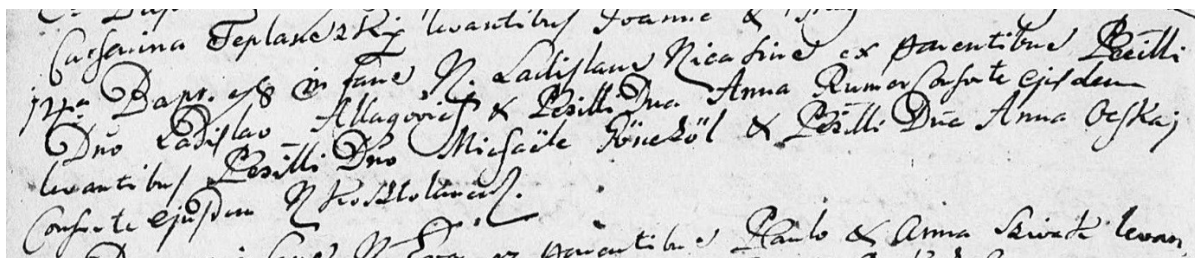
SLOVENSKÁ REPUBLIKA

pavolzemko@gmail.com

BOŠÁCKY FARÁR LADISLAV ALAGOVÍČ, DEKAN

Martin Klement

Ladislav Alagovič sa narodil v Krupine v rodine zemana 14. decembra 1767 ako mladší súrodenec Alexandra Alagoviča (1760 – 1837), záhrebského biskupa. V jeho šľapajach pokračoval aj brat Ladislav. Po absolvovaní teológie v Trnave pôsobil ako kaplán v Nitre - vtedy sa stal členom Tovarišstva a v Trenčíne (1794 – 1795) pod hradom *intramoenalis capellanus*¹⁷ - kaplán vnútri hradieb.

*Krstná matrika, v ktorej sa nachádza záznam
o pokrstení Ladislava Alagoviča*

¹⁷ PAŠTEKA, Július. – KOL. *Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska*, s. 10.

ALAGOVICH SÁNDOR,

*Zágrábi Püspök,
Horvát-Croáciai Bani-Helytartó
s. a. t.*

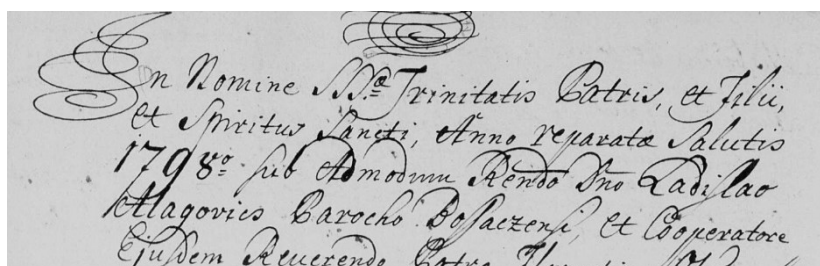
ALEXANDER ALAGOVICH,

*Episcopus Zagrabienensis,
Exc. Officii Banalis Regius Locumtenens
cct.*

Eleven Képeröl rajzoltatott.

*Alexander Alagovič (1760-1837), záhrebský biskup, starší brat
bošáckeho farára Ladislava Alagoviča.*

Bošácka kánonická vizitácia z roku 1829 uvádza: „*Ladislav Alagovič, dolnomestský trenčiansky kaplán u sv. Anny dňa 23. januára 1798 slávnym beckovským patronátom, v dome preslávného nebohého pána slobodného baróna Tadea Pongráca dôverníkom Beckova, bol predstavený ako vybraný za bošáckeho farára a najdôstojnejším pánom Ordinárom Františkom Xaverom Fuchsom bol v hodnosti kánonicky potvrdený. Dňa 16. septembra 1798 bol do bošáckeho benefícia kanonicky uvedený alebo inštalovaný pánom adm. dôstojným pánom Pavolom Juračkom, trenčianskym farárom a zvoleným vicearchidiakonom dištriktu.*“¹⁸

Rukopis z matriky.

Ladislav Alagovič bol riadnym členom Slovenského učeného tovaríšstva; v záznamoch tovaríšstva ho uvádzali ako spisovateľa. Bol tiež prísediacom súdnych tabúl v Trenčianskej a Nitrianskej stolici. Skalický kníhtlačiar Jozef Škarnicel (1804 – 1877) o ňom roku 1846 napísal, že vydal v náklade 3000 výtlačkov pekný slovenský modlitebník (Modlitebná knižka), veľmi obľúbený v Skalici a jej okolí, ale aj u *moravskej Slovače*; knižka dosiahla viacero vydaní.

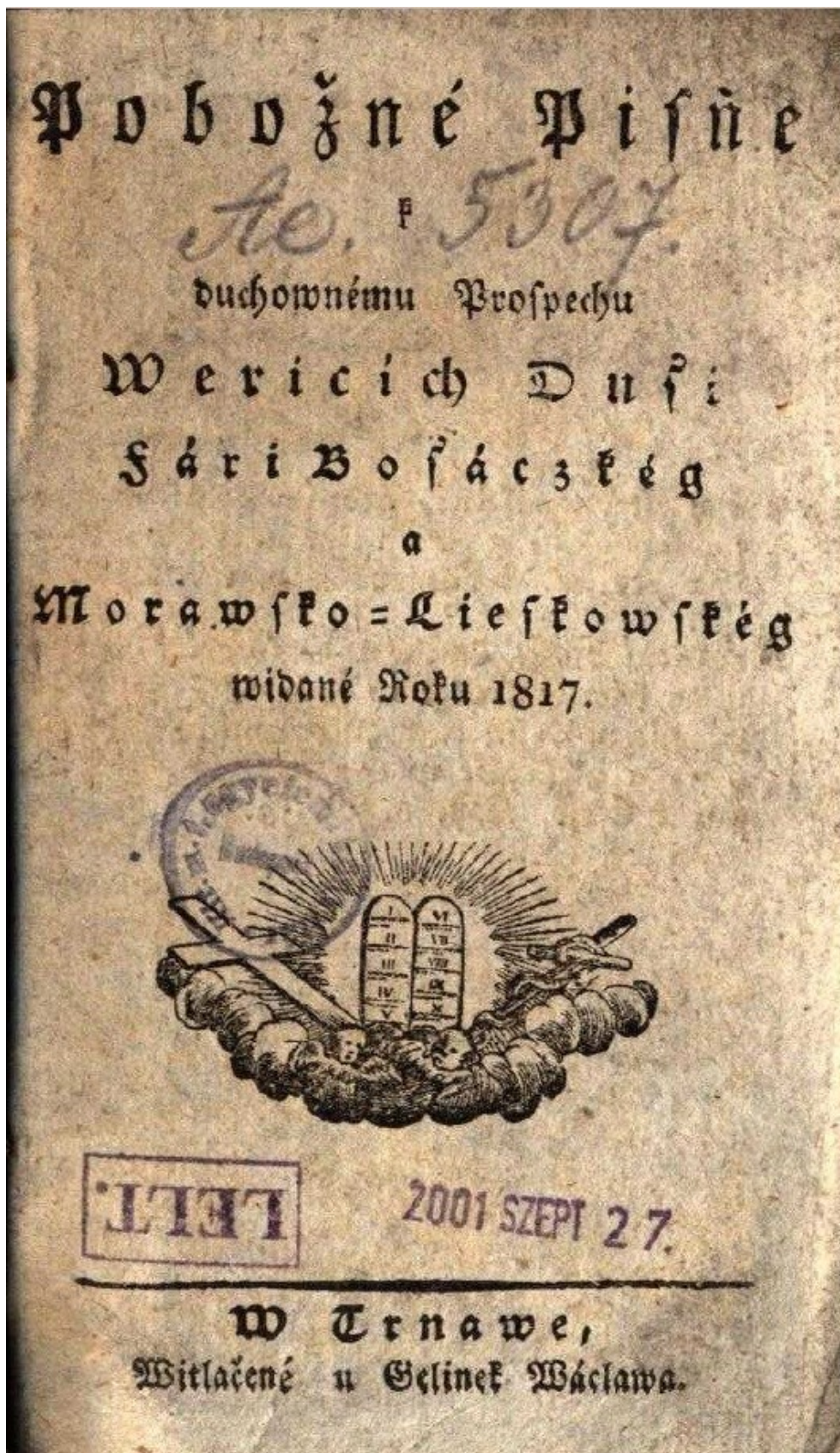
¹⁸ Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1829.

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1816.

NÉMETHY, Ludovicus. *Series parochiarum et parochum archi-dioecesis Strigoniensis ab antiquissimis temporibus usque annum MDCCCXCIV*, s. 464.

Okrem toho vydal:

- *Pobožné Pisňe k duchownému Prospechu Werících Duší Fári Bošáckeg a Moravsko-Lieskowskég* (Trnava 1817, Skalica 1828); nazývaná medzi domácimi „Alagovička“.
- *Pobožné Pisňe k duchownému prospechu werících Dussi Fary Skalickég* (Skalica 1826).
- *Modlitebná knižka* (1846)

*Pobožné Pisně k duchovnímu Prospechu Werících Duší Fări
Bošáček a Moravsko-Lieskowské*

Ac. 5307.

Prvá Píseň

pri

Mši Swatěg.

Na Introit.

Mi sa klanáme tebe, Bože na Wi-
sosti! Wištiť naše w Potrebe, na Ze-
mi Žádosti. Řdiž mi podľa Žákona,
Obetu činíme; Nech s tím čo sa w
nég koná, Tebe sa libíme.

2. Pri Wečeri ostatněg, prw než
umriti mal, z Láski swěg dořonalěg,
Gěziť Chlěb, Wino wzał. Wzał, a
Řdiž Řiki činil, lámal, a wšem dáz-
wal, a čo on tenkrát činil, činiti
přiřázal.

Na Gloria.

3. Bože Otče na Nebi, tebe Slá-
wa sluší. Oddál wše to na Zemi, čo
nás

U 2

*Pobožné Pisně k duchownému Prospechu Werících Duší Fări
Bořáckeg a Moravsko-Lieskowskég*

O pôsobení pána farára Ladislava Alagoviča vieme:

V roku 1799 bola farárom vybudovaná sušiareň na sušenie ovocia. Tá bola nanajvýš potrebná popri farárových záhradách. Stojí však na obecnom pozemku, mimo farského pozemku, pretože na farskom pozemku sa nenašlo vhodné miesto; a síce medzi brehom rieky a cestou, ktorá vedie do Bohuslavíc, na ktorom mieste kedysi stál majetok cigánov.

V roku 1800 bola bošácka farská budova opravená. Bola totiž pridaná čiastka budovy, v ktorej je „secretus locus“ (WC) aj so svojím okolím. Je vytvorená klenutá kaplanka, kde predtým boli dve zbytočné klenuté komôrky. Boli zaobstarané dve nové brány pre vozy, jedna do dvora, druhá do záhrady. Boli zvýšené múry okolo farskej budovy a pokryté novým šindľom a boli prevedené viaceré menšie opravy. V tom istom roku bola zaobstaraná nová vnútorná brána kostola. Dubová, pevná. Keďže dovtedy tam nebola žiadna brána, len prednými dverami kostol sa zatváral. Dvere, ktoré dovtedy viedli z chóru na vežu, boli zamurované a zo stĺporadia kostola bol urobený prístup do veže cez otvor klenutia. V tom istom čase boli zviazané dva posledné stĺpy kostola na chóruze zo severnej strany. Pre značnú trhlinu, ktorá sa objavovala v stene boli spásané železom.¹⁹

Vo farskom dome bola urobená táto zmena: *„Keďže obývačka, ktorá v čase poslednej vizitácie slúžila na bývanie kaplánovi pred niekoľkými rokmi systemizovanému a pridelenému, bola príliš nepohodlná aj kaplánovi aj farárovi, roku 1800 sa pridalo farárovi k potrebe 65 fl. z pozostalosti nebohého pána Štefana Terlandaya, kedysi bošáckeho farára, za ktoré, podľa predložených účtov, dal zriadiť farár z dvoch už jestvujúcich tmavých izbičiek alebo skôr komoriek, jednu izbu viac pohodlnú a pokojnú na bývanie kaplánovi. Tú však, ktorú predtým kaplán obýval, ponechal pre potreby prípadných host'ov farára. A tak vo farskom dome sú práve tieto pohodlné miestnosti: Pre farára dve izby, pre jeho host'ov je*

¹⁹ Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca. *Pamätihodnosti bošáckej fary*. Zaznamenané od roku 1798. Rukopis.

k dispozícii tretia, štvrtá pre kaplána. Ostatné zostávajú ako predtým.“²⁰

V roku 1801 krytina bošáckeho kostola, ktorá bola dovtedy od samého začiatku zo škridle, bola zamenená šindľovou. Totižto samo zapustenie drevených hrád sa začalo v niektorých svojich spojoch kaziť a opierať sa čiastočne o klenutie kostola. Keď sa to zbadalo, zavolali na obhliadku trenčianskeho tesárskeho majstra Jána Kralla. Na jeho návod, hoci mohol ináč za menších a nepatrných nákladov na večnosť opraviť spomínanú strechu, v mesiacoch septembri a októbri bola zložená prehnutá škridla a bol daný šindel. A odvtedy bošácky kostol, ktorý predtým stál majestátne, stratil mnoho na kráse a majestátnosti.

V tom istom roku a mesiacoch nákladom bošáckej cirkvi, bola postavená zvonica katolíkov vo filiálke Zemianske Podhradie. Keď totiž stará zvonica, ktorá tam bola spoločná pre katolíkov a luteránov, pre zanedbanie opravy celkom schátrala, a jej zvon osemnásť rokov prasknutý a neopravený tam visel, vtedajší bošácky farár predniesol vec diecéznemu biskupovi, ktorý ihneď nariadil postaviť zvonicu, oddelenú od luteránov a v priebehu troch týždňov daroval filiálke nový zvon, obstaraný v Trnave a posvätený k úcte sv. Františka Xaverského. Bola to očividná štedrosť. Bolo to v mesiaci októbri. Zvon bol daný ako dar osvieteným pánom Františkom Xaverom Fuchsom, nitrianskym biskupom.²¹

Farský kostol obdržal 22. septembra 1801 od pápeža Pia VII. (1742 – 1823) listinu: „*Na večnú pamäť vecí! Na zveľadenie náboženstva veriacich a spásy duší, v zbožnej láske upriamení na nebeské poklady Cirkvi, všetkým a každému jednotlive veriacim Krista, obojeho pohlavia, opravdivo ľutujúcim a vyspovedaným i svätým prijímaním posilneným, ktorí zbožne navštívia bošácky farský kostol v nitrianskom biskupstve, na sviatok Nanebovzatia*

²⁰ Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1797.

²¹ Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca. *Pamätihodnosti bošáckej fary*. Zaznamenané od roku 1798. Rukopis.

Blahoslavenej Panny Márie Nepoškvrnenej, v nedeľu v oktáve Narodenia Pána, na Bielu nedeľu a v jednom inom dni roka, určenom biskupom, od prvých vešpier až do západu slnka týchto dní, a tam vyšlú k Bohu zbožné modlitby za svornosť kresťanských vladárov, za vykorenenie bludov a povýšenie svätej Matky Cirkvi, v ktorom takomto dni to urobia, udeľujeme úplné odpustenie ich hriechov všetkých a odpustky milosrdne v Pánovi. Ktoríkoľvek budú robiť proti tomuto, neprekazia to, lebo toto má platiť na večné budúce časy.“²²

V roku 1802 vo farskej záhrade bola postavená nová stodola s murovanými piliermi, zatiaľ čo predtým bola čisto drevená, príliš nízka a malá a blízka rozpadnutiu. Podobne boli postavené nové chlievy na tom mieste, kde predtým bol ovčinec a na mieste starých chlievov bol postavený ovčinec a murovaná voziareň. Pretože predtým nebola žiadna voziareň, chlievy však boli veľmi biedne, z čistého bukového dreva už zhnílé a teda blízke rozpadu; a keďže bolo treba prechádzať vedľa nich do záhrad, špinou a ohromným zápachom boli na obtiaž, preto boli odstránené a postavené nové na tom mieste, kde prv bol ovčinec. Na jeseň bol zarovnaný starý cintorín, ktorý bol pred dverami kostola, a pretože podľa veľmi dávnych nariadení cintoríny nemôžu susediť alebo hraničiť s domami, tento cintorín ako veľmi blízky fare a susediaci s ňou, musel byť zrušený, čo sa tu zaznačuje pre budúcu úpravu nástupcov. Cintorín bol vysadený stromami v tom istom roku 1802 jednak preto, aby sa tam nikdy nekopali hroby, jednak a najviac preto, že majetok tohto kostola bol poriadne zmenšený zložením prehnutej škridly (ktorá robila strechu kostola trvácou). Položením šindľa, ak Božie milosrdenstvo na tých stromoch z roka na rok niečo požehná, ochránené pred zlodejmi, nakoľko bude možné, nech sa pozbiera starostlivo farármi – nástupcami a nech sa to vloží do pokladne kostola ako podpora majetku. Tie stromky kúpil a vysadil vlastným nákladom vtedajší farár Ladislav Alagovič. A ten práve tak v tom istom roku vysadil

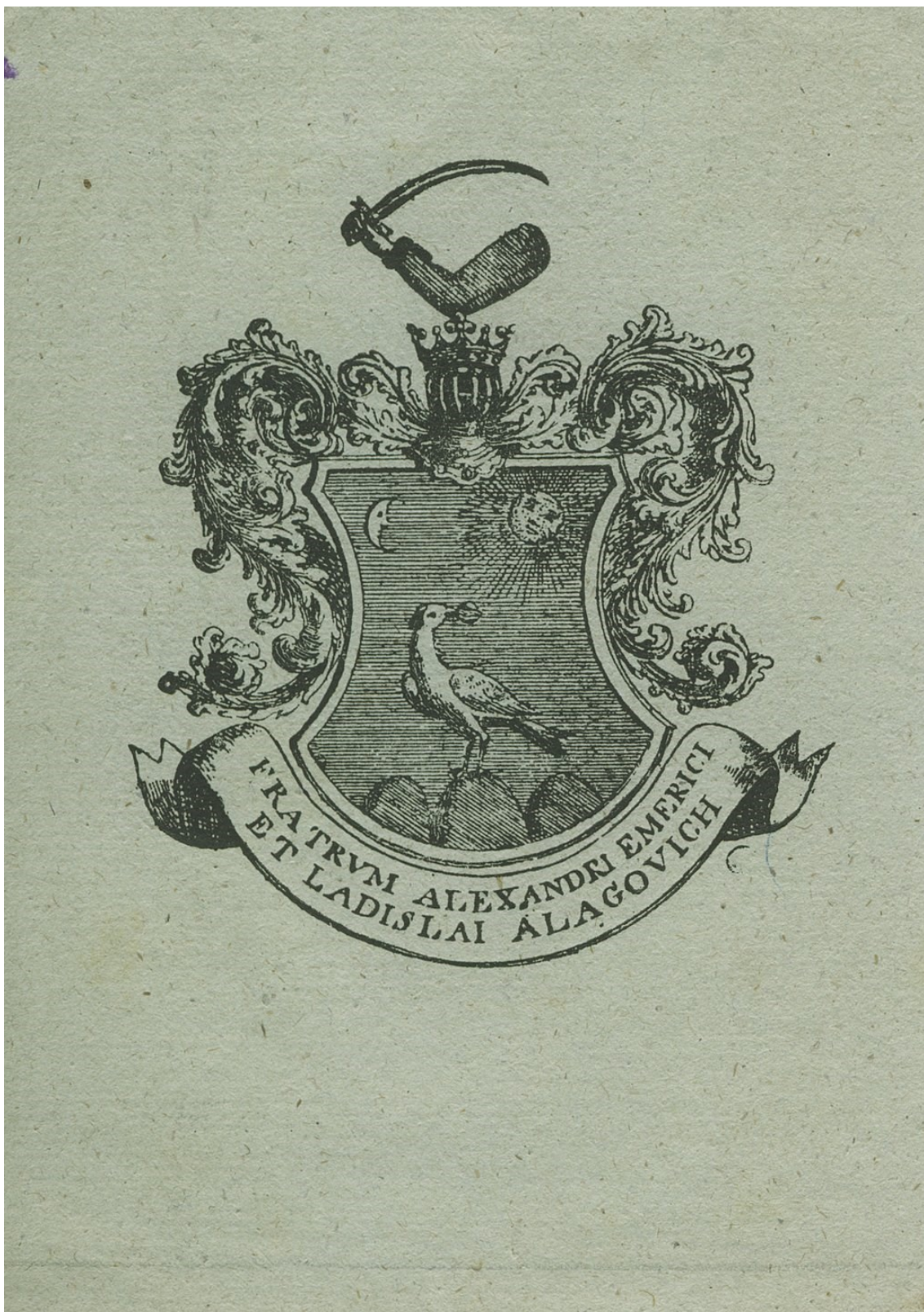
²² Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1829.

sedemdesiat stromkov medzi lúkou Hrabovka a susedným farským poľom. Podobne vysadil orechami a slivkami celý farský vršok haluzický aj so záhradou pod brehom, ba aj sem-tam roztrúsil povedľa polí a ohrád vyšnej haluzickej záhrady orechové stromky, ktorých počet predstavoval asi tridsaťšesť. Nech prinášajú ovocie nástupcom farárom.

V roku 1803 dal ten istý farár veľmi pracne vyčistiť haluzický breh z tej strany, kadiaľ vedie cezeň chodník smerom na filiálku Štvrtok, od trnia a pichliačia, ktorými bol veľmi preplnený. Trnie a pichliačie dal s koreňmi vytrhať, jamy a skládky v ňom zarovnať, z trojnásobného chodníka, ktorý cezeň viedol, ponechajúc jeden, dva dal zrušiť. Samotný breh však celý, kde je lepšia zem, po oboch stranách chodníka dal posadiť slivky a orechy a každoročne okopávať pre lepší vzrast stromkov.

V roku 1804 stará budova haluzickej fary, veľmi biedna, pre mäkkú škridlicu, stojaca na pozemku, na ktorom je teraz vyšná haluzická záhrada farára, bola tak stará, že sa nedala opraviť a zrútila sa. Pozemok dal farár takisto zrovnať, očistiť od kameňov a škridlice a vysadiť tridsiatimi šiestimi slivečkami.²³

²³ Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca. *Pamätihodnosti bošáckej fary*. Zaznamenané od roku 1798. Rukopis.

*Rodový erb bratov Alagovičovcov –Alexandra, záhrebského biskupa,
Imricha a bošáckeho farára Ladislava.*

Stav filiálneho kostola v Haluziciach bol priam povážlivý. Preto bola zriadená komisia, v ktorej bol miestny pán farár Ladislav Alagovič, a ktorá 11. februára 1810 zaznamenala, že „*kostol je v dezolátnom stave a nemôžu sa v ňom ani sv. omše slúžiť.*“²⁴ Keďže peniaze na generálnu opravu neboli a zemepáni nechceli prispieť, kostol bol uzatvorený a ponechaný ako nepoužiteľný. „*Keď totiž prastarý kostol v Haluziciach došiel na najnižší stupeň spustošenia tak vnútorného ako aj vonkajšieho a horná drevená dlážka a pravý bok chóru, na ktorom cez bohoslužby stávala početná mládež, každým dňom hrozilo, že sa zrúti, natoľko, že pre nebezpečenstvo privalenia ľudu nedeľné bohoslužby v ňom z rozumného dôvodu sa nemohli sláviť, ani nebola žiadna potreba tohto filiálneho kostola, keď bol v Bošáci pevný a rozsiahly materský kostol, ani nebol nijaký dôvod jeho opravy, po oznámení miestnym farárom, urobeným 11. 2. 1810 biskupskému úradu, vyslaný bol na jeho obhliadku zborový pán vicearchidiakon, ktorý po zistení skutočností jeho spustošenia z príkazu biskupského úradu okamžite zastavil slávenie bohoslužieb v ňom a vyhlásil ho za uzavretý, a má tak zostať dokiaľ patričný slávny patronát sa nepostará alebo o postavenie iného, alebo o uvedenie tohto do náležitej formy.*“²⁵

Dňa 18. júna 1813 jej presvätým Veličenstvom bola láskavo povolená systematická kvota na vydržiavanie jedného koňa, veľmi potrebného pre plnenie starostlivosti o duše vo filiálkach a na kopaniciach. V roku 1816 bola šindľom pokrytá strecha fary nákladom slávneho patronátu. V roku 1819 od základov vybudoval ovčiareň a voziareň na trovy slávneho panstva, kým farníci poskytli kameň, surové škridly, otiepky slamy pre zmienené budovy a pomohli prácami tak povoznými ako manuálnymi.²⁶

²⁴ STANČEK, Lubomír. *Rím. Kat. farnosť Bošáca. Príspevok k dejinám*, s. 47.

²⁵ Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1816.

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1829.

²⁶ Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1829.

Kánonická vizitácia z roku 1816 už uvádza, že „*farská budova je v dobrom stave. Avšak tuná treba uviesť, že budova bola postavená roku 1775. Od toho času skoro 40 rokov že stojí s mokrými budovami a so strechami vonkoncom bukovými a od svojho začiatku krížom poukladanými, že teraz už brvnami pre ich starobu hnílymi a polámanými je natoľko zlá, že ak len nebude zaopatrená novými a vyššími strechami, najbližšie staré strechy a väčšia čiastka domu sa rozpadnú ako zborenisko. Klenbový obvod pre skazenosť strechy hrozí každým dňom zrútením. Podlažia maštali, komôr a rodinného bývania, keďže sú bukové a hnilobou napadnuté, sa veľmi rozpadávajú. Slovom, celý dom, pretože je stlačený, prepadnutý do zeme, a preto veľmi vlhký, škodí tak zdraviu bývajúcich ako zachovaniu vecí v ňom umiestnených svojou prílišnou vlhkosťou. Preto by potreboval jednu generálnu opravu a zvýšenie od zeme na jednu alebo dve stopy.*“²⁷

Z katolíckych matrik vieme, že počas účinkovania pána farára Ladislava Alagoviča bolo v bošáckej farnosti konvertovalo na katolícku vieru 141 evanjelikov.²⁸

*Osobná pečať pána farára
Ladislava Alagoviča.*

²⁷ Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1816.

²⁸ MV SR Štátny archív v Bratislave, f. Zbierka cirkevných matrik, Farnosť Bošáca 1792 – 1870, Konvertiti 1792 - 1870. Dostupné online: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:9Q97-Y39Z-1P7?wc=9P3D-W32%3A107654301%2C110752301%2C110787101%2C142042701&cc=1554443>

Zručanina kostola Všetkých Svätých v Haluziciach

Ladislav Alagovič „spravoval faru 23 rokov. 20. februára 1821²⁹ bol preložený do svätopeterskej farnosti, ³⁰ patriacej do ostrihomského arcibiskupstva.“³¹ Dňa 1. novembra 1821 bol preložený za farára do Skalice. Bol prísediacim súdnej stolice.³² Aj po odchode z farnosti nezabudol na svojich veriacich. V roku 1831 na preliatie zvonu prispel, ako uvádza zápis „ctihodný vznešený pán Ladislav Alagovič, farár a dekan skaločenský, kedysi farár bošácky sto florénmi.“³³

O hospodárstvo sa staral, polovicu farských pozemkov dal do prenájmu na sadenie, aby sa pôda vypracovala, druhú polovicu pohnojil a osial vo vlastnej réžii. Každý rok to striedal. Každý deň obišiel na koči všetky miesta, kde boli farské role a dobre si všímal,

²⁹ NÉMETHY uvádza 23. november 1820.

NÉMETHY, Ludovicus. *Series parochiarum et parochum archi-dioecesis Strigoniensis ab antiquissimis temporibus usque annum MDCCCXCIV*, s. 464.

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1816.

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1829.

³⁰ Borský Svätý Mikuláš

³¹ Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1829.

³² NÉMETHY, Ludovicus. *Series parochiarum et parochum archi-dioecesis Strigoniensis ab antiquissimis temporibus usque annum MDCCCXCIV*, s. 464.

³³ KULJÁČEK, Peter. *Načrtnuté dejiny farnosti Bošáca s osobitným zreteľom na sídlo tejto farnosti*, s. 101.

ako kto hospodári na nich. Cez zimu mal najatých mlatcov, ktorí vo farskej stodole mlátili obilie. I tam každý deň chodil pozerat'.³⁴

Pán dekan Ladislav Alagovič zomrel 31. decembra 1846 v Skalici a tam je aj pochovaný.³⁵

³⁴ *Životný profil: kňaz Alagovič Ladislav*. Dostupné online: <https://www.hlavnespravy.sk/zivotny-profil-knaz-alagovic-ladislav/1328016>

³⁵ PAŠTEKA, Július. – KOL. *Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska*, s. 10.

Literatúra a použité informačné zdroje

1. KLEMENT, Martin. – KUKUČA, Jaroslav. 2018. *Katolícki farári Bošáckej doliny*. Trnava : Ivona Matúšová, 2018. Prvé vydanie, 415 s. ISBN 978-80-89413-98-0.
2. KLEMENT, Martin. – KUKUČA, Jaroslav. – PAVLÍKOVÁ, Lenka. 2018. *Pobožné piesne k duchovnému prospechu veriacich duší fary bošáckej a moravsko-lieskovskej z roku 1817*. Trnava : Ivona Matúšová, 2018. Prvé vydanie, 112 s. ISBN 978-80-89413-99-7.
3. KLEMENT, Martin. 2017. *Pramene k dejinám Rímskokatolíckej cirkvi, farnosti Bošáca. Kánonické vizitácie z rokov 1797, 1816 a 1829*. Trnava : Ivona Matúšová, 2017, 249 str., ISBN 978-80-89413-80-5.
4. KULJAČEK, Peter. *Načrtnuté dejiny farnosti Bošáca s osobitným zreteľom na sídlo tejto farnosti*. Nemšová: Tlačiareň J+K s.r.o.. 2016. 220 s. ISBN 978-80-972374-7-9.
5. MV SR Štátny archív v Bratislave, f. Zbierka cirkevných matrik, Farnosť Bošáca 1792 – 1870, Konvertiti 1792 - 1870. Dostupné online: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:9Q97-Y39Z-1P7?wc=9P3D-W32%3A107654301%2C110752301%2C110787101%2C142042701&cc=1554443>
6. NÉMETHY, Ludovicus. *Series parochiarum et parochum archidiecesis Strigoniensis ab antiquissimis temporibus usque annum MDCCCXCIV*. Strigonii, Typis Gistavi Buzárovits: MDCCCXCIV.
7. PAŠTEKA, Július – KOL. *Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska*. Bratislava: LÚČ, 2000. s. 852. ISBN 8071143006
8. Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1829.'

9. Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1816.
10. Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca, Kánonická vizitácia z roku 1797.
11. Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca. *Pamätihodnosti bošáckej fary*. Zaznamenané od roku 1798. Rukopis.
12. STANČEK, Ľubomír. *Rím. Kat. farnosť Bošáca. Príspevok k dejinám*. Rukopis, 1986. Archív: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bošáca.
13. VIDLIČKOVÁ, Michaela. – KLEMENT, Martin. 2018. *Reformácia a rekatolizácia Bošáckej doliny v rokoch 1545 – 1801*. Trnava : Ivona Matúšová, 2018. Prvé vydanie, 152 s. ISBN 978-80-89413-91-1.
14. *Životný profil: kňaz Alagovič Ladislav*. Dostupné online: <https://www.hlavnespravy.sk/zivotny-profil-knaz-alagovic-ladislav/1328016>

Kontaktné údaje

PhDr. PaedDr. Mgr. Martin Klement, Ph.D.h.c., MBA, LL.M.

VŠZaSP sv. Alžbety Bratislava – doktorand

Palackého 1,

P.O.Box 104

810 00 Bratislava

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

martin.klement@gmail.com

Zasadzovať sa za spoločné dobro

Zborník z vedeckej konferencie

Zostavovateľ: Pavol Zemko

1. vydanie

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Pre Haulikov inštitút vydalo vydavateľstvo

Ivona Matúšová, Trnava

© 2019

ISBN 978-80-89979-08-0

